

LIIKENNEVALIOKUNNAN MIETINTÖ 26/2002 vp

Hallituksen esitys viestintämarkkinoita koskevan lainsäädännön muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä syyskuuta 2002 lähettänyt liikennevaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen viestintämarkkinoita koskevan lainsäädännön muuttamisesta (HE 112/2002 vp).

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä — toimenpidealoitteen matkapuhelinnumeron säilymisestä liittymää vaihdettaessa (TPA 40/2002 vp — Sulo Aittoniemi /alk), joka on lähetetty valiokuntaan 17 päivänä huhtikuuta 2002.

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 61/2002 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- valiokuntaneuvos Jarmo Vuorinen, eduskunta
- ylijohtaja Harri Pursiainen, liikenne- ja viestintäministeriö
- ylitarkastaja Tero Kuitunen, kauppa- ja teollisuusministeriö
- vanhempi hallitussihteeri Matti Piispanen, puolustusministeriö
- ylijohtaja Rauni Hagman, Viestintävirasto

- hallintopäällikkö Asko Harjula, Huoltovarmuuskeskus
- osastopäällikkö Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari
- erikoistutkija Maarika Joutsimo, Kilpailuvirasto
- lakimies Riitta Kokko-Herrala, Kuluttajavirasto
- hallintojohtaja Jussi Tunturi, Yleisradio Oy
- johtaja Jorma Miettinen, Alma Media Oyj
- country manager Jarkko Nordlund, Canal+ Finland
- lakimies Sanna Tuominen, Digita Oy
- lakimies Anne Vainio, Elisa Communications
- toimitusjohtaja Roope Lehtinen, Mosquito Television Oy
- johtaja Erkki Ormala, Nokia Oyj
- toimitusjohtaja Juha-Pekka Louhelainen, Oy Ruutunelonen Ab
- kehitysjohtaja Mikko Mattinen, Radiolinja Oy
- toimitusjohtaja Tapio Kallioja ja teknologiajohtaja Pekka Jaakola, SWelcom Oy
- kehitysjohtaja Martin Andersson, Sonera Oyj
- lakiasiaintohtaja Jukka-Pekka Joensuu, Song Networks Oy
- päälakimies Jari Perko, Telia Mobile Finland
- lakimies Eeva Laatikainen, FiCom
- lakijohtaja Jukka Rahikkala, Finnet-liitto ry
- osastopäällikkö Jari Heiskanen, Kuurojen Liitto ry
- toimitusjohtaja Ritva Hanski-Pitkäkoski, Mainostajien Liitto

- lakimies Eero Vartio, Näkövammaisten Keskusliitto
 - toiminnanjohtaja Timo Rasimus, Satelliitti- ja antenniliitto SANT
 - hallituksen jäsen Eeva Vuortama, Suomen Journalistiliitto
 - toimitusjohtaja Jyrki Ojala, Suomen Kaapeli-televisioliitto ry
 - lakimies Tiina Luukkainen, Suomen Kiinteistöliitto
 - varatoimitusjohtaja Timo Lappi, Suomen Suoramarkkinointiliitto
 - toiminnanjohtaja Marit Hohtokari, Suomen audiovisuaalisen alan tuottajat SATU ry
 - puheenjohtaja Pekka Karhuvaara, Suomen kaupallisten televisioiden liitto
 - osastopäällikkö Hannele Pohjola, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
 - varatoimitusjohtaja Håkan Gabrielsson, Viestinnän Keskusliitto
 - sopimuspäällikkö Vappu Verronen, Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry
 - professori Hannu Nieminen
 - professori Kaarle Nordenstreng.
- Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet
- Suomen Posti Oyj
 - Suomen Kuluttajaliitto
 - Suomen Kuntaliitto
 - Suomen Yrittäjät.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi viestintämarkkinalaki sekä muutettaviksi televisio- ja radiotoiminnasta annettua lakia, valtion televisio- ja radiorahastosta annettua lakia, Yleisradio Oy:stä annettua lakia, radiolakia sekä eräitä muita lakeja.

Esityksellä tuetaan verkkoliiketoimintaa, televisio- ja radiotoimintaa sekä sisältötuotantoa. Esityksellä pyritään luomaan entistä paremmat lainsäädännölliset edellytykset keskenään kilpailevalle liiketoiminnalle, viestintäteknologian kehitykselle ja innovaatioille. Siten edistetään elinkeinoelämän kilpailukykyä, viestintäpalvelujen tasa-arvoista saatavuutta ja sananvapautta.

Teleyrityksiin kohdistuvat velvoitteet koskisivat pääasiassa vain teleyrityksiä, joilla on huomattava markkinavoima. Velvollisuuksien perusteista säädettäisiin laissa. Viestintävirasto päättäisi merkityksellisistä markkinoista tekemänsä analyysin perusteella, mitä velvollisuuksia teleyrityksille on välttämätöntä asettaa. Teleyritysten erityisvelvoitteet kohdistuisivat viestintäpalveluiden tuotannossa keskeisten resursien käyttöön. Ne olisivat pääasiassa velvollisuuksia luovuttaa käyttöoikeus laissa määritellyn verkkoelementtiin tai verkon kapasiteet-

tiin. Teleyrityksille voitaisiin asettaa myös muun muassa käyttöoikeuden hinnoittelua koskevia velvoitteita.

Eurooppalaisten viestintäpalvelujen markkinoiden edistämiseksi Viestintäviraston olisi kuultava keskeisistä päätöksistään Euroopan komissiota ja Euroopan talousalueen valtioiden sääntelyviranomaisia. Komission merkityksellisiä markkinoita koskevasta suosituksesta poikkeavan markkinamäärittelyn tekisi liikenne- ja viestintäministeriö. Komissio voisi eräissä tilanteissa estää Viestintäviraston tai liikenne- ja viestintäministeriön päätöksen antamisen.

Esityksen mukaan toimiluvanvaraista teletointa olisi jatkossakin matkaviestinverkon ja digitaalisen maanpäällisen joukkoviestintäverkon tarjonta, joka edellyttää radiotaajuuksia. Muun teletoinnin harjoittaminen olisi ilmoituksenvaraista elinkeinotoimintaa.

Käyttäjillä olisi oikeus tiettyihin yleispalveluihin, kuten oikeus vaatia liittymää yleiseen puhelinverkkoon. Käyttäjien saatavilla tulisi myös olla kohtuuhintainen puhelinluettelopalvelu ja numerotiedotuspalvelu sekä maksuttomat hätäpalvelut. Käyttäjä saisi oikeuden säilyttää puhelinnumeronsa myös matkaviestinpalvelun tarjoajaa vaihtaessaan.

Esitys tehostaisi viestintälainsäädännön täytäntöönpanoa. Nykyisen viestintämarkkinalain rangaistussäännökset poistettaisiin ja markkina-oikeus saisi määrätä teleyrityksille tietyissä väärinkäyttötilanteissa seuraamusmaksun. Teletointaa koskevien riitojen ratkaisua nopeutettaisiin säätämällä Viestintävirastolle velvollisuus ratkaista ne pääsääntöisesti neljässä kuukaudessa. Tiettyjen asioiden osalta valitustietä lyhennettäisiin siten, että Viestintäviraston päätöksestä voisi valittaa suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Uudella viestintämarkkinalailla pantaisiin täytäntöön sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi sekä yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi. Lisäksi esityksellä saatettaisiin viestintämarkkinoita koskeva sääntely uuden perustuslain mukaiseksi.

Esityksellä muutettaisiin kaapelitelevisioverkoissa toimiviin teleyrityksiin kohdistuvia siirtovelvoitteita siten, että korvaukseton siirtovelvoite kohdistuisi ainoastaan Yleisradio Oy:n ohjelmistoihin. Kaupallisten toimijoiden valtakunnalliset kanavat kuuluisivat myös velvoitteen piiriin. Niiden siirrosta voidaan kuitenkin sopia maksettavaksi enintään kustannussuuntautunut hinta.

Radiolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että telepäätelaitteiden markkinoille saattami-

sesta ja kaupan pitämisestä sekä telepäätelaitteiden aiheuttamien häiriöiden selvittämisestä säädettäisiin radiolaissa. Televisio- ja radiotoiminnasta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Viestintävirasto myöntäisi toimilupia lyhytaikaiseen ja pienimuotoiseen radio- ja televisio toimintaan. Esityksessä luotaisiin myös menettelysäännökset sellaisten tapausten varalle, joissa on tarpeen puuttua yhteiskunnallisesti merkittävän tapahtuman televisiointia koskevien oikeuksien käyttöön.

Esityksellä on tarkoitus tehostaa Viestintäviraston toimintaa muuttamalla eräitä valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain televisiomaksua koskevia säännöksiä.

Esityksen mukaan Yleisradio Oy:n toiminnasta annettaisiin vuosittain kaksi uutta kertomusta. Hallintoneuvoston tulisi antaa yhtiön toiminnasta kertomus eduskunnalle. Yleisradio Oy:n tulisi lisäksi antaa Viestintävirastolle julkisesta palvelusta kertomus, josta virasto antaisi oman lausuntonsa valtioneuvostolle.

Esitys on toinen vaihe viestintälainsäädännön laajemmasta kokonaisuudistuksesta. Kokonaisuudistuksen ensimmäiseen vaiheeseen liittyvät lainmuutokset tulivat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2002.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 25 päivänä heinäkuuta 2003, jolloin direktiivit tulee panna täytäntöön.

Toimenpidealoite

Toimenpidealoitteessa TPA 40/2002 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin, joiden ansiosta operaattorin vaihtaminen ei edellyttäisi käytössä olevan matkapuhelinnumeron vaihtamista.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksen-

mukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Valiokunta on viestintämarkkinoita koskevan lainsäädännön muuttamista koskevassa mietinnössään LiVM 5/2002 vp — HE 241/2001 vp pitänyt oikeina valtioneuvoston 7.2.2001 asettaman televisiotoiminnan toimintaedellytysten parantamista konvergoituvassa¹ toimintaympäristössä selvittäneen työryhmän esittämiä peruslinjauksia. Työryhmä piti pääasiallisena lähtökohanaan koko tietoyhteiskuntakehityksen ja digitalisoinnin edistämistä ja tärkeänä edistää koko televisiotoimialan toimintaedellytyksiä. Työryhmä korosti julkisen palvelun aseman turvaamisen ohella erityisesti korkeatasoisen sisältötuotannon merkitystä laadukkaan televisiotarjonnan perustana sekä piti kuluttajanäkökulman huomioon ottamista tärkeänä. Ryhmän toimenpiteiden eräänä tavoitteena oli, että toimilupamaksut poistuvat käytännössä kokonaan vuoden 2006 lopussa, kun analogiset lähetykset lopetetaan ja siirrytään kokonaan digitaalisiin lähetyksiin. Digitaalisten lähetysten vapauttamisen toimilupamaksusta ensimmäisen toimilupakauden ajaksi arvioitiin kannustavan kaupallisia toimijoita toimimaan digitaalisen televisiotoiminnan puolesta.

Asiantuntijakuulemisessa valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että esityksessä jää Yleisradion asema edelleen epäselväksi. Samalla kun esityksessä vahvistetaan Yleisradion rooli julkisen palvelun tehtävien toteuttamisessa (mm. 134 §), jää avoimeksi, miten Yleisradion rahoitus turvataan. Koko suomalaisen joukko- ja viestinnän kentän ja kansalaisten tiedollisten ja viestinnällisten oikeuksien kannalta on tärkeää, että viestintämarkkinalain yhteydessä Yleisradion asema myös taloudellisten toimintaedellytysten kannalta selkiytetään. Lakiesityksen perusteluissa viitataan siihen, että Yleisradion tulevat digitaalipalvelut voivat toimia tärkeinä demokraattisen tietoyhteiskunnan kehittämisen muotoina. On todettu, että tämä edellyttää julkiselta vallalta aktiivisia toimia näiden palvelujen turvaamiseksi.

¹ Konvergenssi = viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen yhdistymiskehitys

Valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että Viestintäviraston kasvava vaikutusvalta ei ole saanut vastapainokseen esitystä viraston itsensä yhteiskunnallisen valvonnan ja vastuun lisäämisestä. On esitetty, että sananvapauden kannalta Viestintäviraston asemaan sisältyy ristiriita, koska ministeriön alainen keskusvirasto vastaa valtiosääntöoikeudellisesti erityisasemaan nostetun perusoikeuden toteutumisesta. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että viestintämarkkinoiden kehittymistä tuetaan helpottamalla toimijoiden toimintamahdollisuuksia ja kehittämällä asianmukaista viranomaistoimintaa ja -valvontaa.

Valiokunta toteaa, että viestintämarkkinat kehittyvät niin nopeasti, että sekä Yleisradion asemaa ja tehtäviä että kaupallisten toimijoiden toimintamahdollisuuksia tulee seurata ja arvioida. Valiokunta pitää tietoyhteiskunnan palvelujen tuottamista tärkeänä ja katsoo, että digitaaliseen televisiotoimintaan siirtymistä tulee edistää. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman, jossa edellytetään hallituksen selvittävän ensi tilassa tarvittavat lisätoimet digitaaliseen televisiotoimintaan siirtymisen nopeuttamiseksi (*Valiokunnan lausumaehdotus 1*).

Markkinoiden toimivuus

Hallituksen esityksen mukaan esityksellä pyritään luomaan viestintäteknologian kehitystä edistävä lainsäädännöllinen kehys. Konvergenssi eli viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen yhdistymiskehitys merkitsee sitä, että samoja tai samankaltaisia sisältöjä voidaan yhä enemmän jakaa ja käyttää rinnakkain eri jakeluteitä hyväksi käyttäen. Näin viestintämarkkinoille syntyy uudenlainen kilpailutilanne, jonka uskotaan toimivan kuluttajien eduksi, koska markkinoilla avautuu uusia mahdollisuuksia verkkoliiketoiminnalle ja innovaatioille. Uuden viestintälainsäädännön keskeiseksi tavoitteeksi on siten asetettu entistä parempien lainsäädännöllisten edellytysten luominen eri viestintäteknologioiden väliselle kilpailulle. Valiokunta katsoo, että esityksessä on onnistuttu lähentämään eri viestintäteknologioita koskevia lainsäädäntöpuitteita. Eri teknologioiden tekniset ja historialliset

lähtökohdat poikkeavat kuitenkin siinä määrin toisistaan, että täysin yhtenäisen lainsäädännön saavuttaminen on pidemmän aikavälin tehtävä. Valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että tämä ei saa johtaa sääntelyn määrän tarpeettomaan lisääntymiseen, koska aidointa lähestyminen on silloin, kun se tapahtuu markkinaehtoisesti minimisäännellyillä markkinoilla.

Viestintälainsäädännöllä pyritään edistämään liiketoiminnan harjoittamiselle suotuisaa toimintaympäristöä siten, että yritykset pystyvät tuottamaan laadukkaita ja asiakkaiden toiveita tyydyttäviä palveluita. Tasapuolisten kilpailuedellytysten luominen edellyttää kuitenkin tiettyssä määrin erityissääntelyä. Viestintämarkkinoiden yleisenä pyrkimyksenä on minimisääntelyn periaate, ja tämä näkyy hallituksen esityksessä myös siinä, että markkinoiden toimivuutta ohjaava 3 luku käsittelee velvollisuuksia, joita asetetaan teleyrityksille, kun markkinoiden kilpailu ei toimi. Kun kilpailu toimii, näitä velvollisuuksia ei yrityksille aseteta. Tarkoituksena on myös alan kehityksen ja EU:n lainsäädännön sallimissa rajoissa vähentää viestintäverkkoja koskevia erityissäännöksiä ja ohjata viestintää kohti normaalia yritystoimintaa, jossa kilpailu- ja kuluttajaviranomaiset kantavat päävastuun markkinoiden ohjauksesta. Valiokunta pitääkin hyvänä, että hallituksen esityksen lainsäädäntöä on kehitetty minimisääntelyn periaatetta noudattaen.

Asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että viestintämarkkinalakiin tulisi lisätä säännös siitä, että teleyrityksille voidaan asettaa velvollisuuksia vain, jos ongelmaa ei voida ratkaista yleisen kilpailuoikeuden keinoin. Valiokunta korostaa, että lainsäädännön lähtökohtana on, että erityislainsäädäntöön turvaudutaan vain niissä tapauksissa, joissa yleinen lainsäädäntö ei riitä ratkaisemaan toimialaan liittyviä erityisongelmia. Yleislainsäädännön sovellettavuudesta ei tämän vuoksi tarvita nimenomaisia säännöksiä.

Asiantuntijakuulemisessa Kilpailuvirasto on ilmoittanut suhtautuvansa lähtökohtaisesti kriittisesti EY:n puitedirektiiviin ja sen pohjalta tehtyyn hallituksen esitykseen niiltä osin kuin ne

luovat tilanteen, jossa viestintämarkkinoiden toimintaa säännellään kaksilla samantyyppisillä säännöksillä, kahden eri viranomaisen toimesta ja kahdessa erillisessä hallintoprosessissa. Valiokunta pitää välttämättömänä, että Viestintäviraston ja Kilpailuviraston tulkinnat relevanttien markkinoiden määrittelystä ja määräävän markkina-aseman muodostumisesta eivät poikkea toisistaan. Yhdenmukainen kilpailuoikeudellinen tulkinta turvataan parhaiten tiiviillä ja säännöllisellä yhteistyöllä Viestintäviraston ja Kilpailuviraston kesken markkinoita analysoitaessa.

Kilpailuviraston ilmoituksen mukaan se ei ole vakuuttunut niistä esityksen 16 §:n 2 momentin perusteluista, joiden mukaan liikenne- ja viestintäministeriö määritteli EY:n komission suosituksesta poikkeavat relevantit markkinat. Viestintäpoliittiset syyt tai neuvotteluvoima suhteessa komissioon tai muihin jäsenvaltioihin eivät Kilpailuviraston mukaan voi toimia perusteena toimivallan siirtämiselle Viestintävirastolta liikenne- ja viestintäministeriölle. Markkinamäärittelyn tulisi Kilpailuviraston näkemyksen mukaan perustua yksinomaan vallitseviin taloudellisiin tosiasioihin, koska markkinamäärittely ja markkina-analyysi eivät ole itsenäisiä päätöksiä, vaan taustaselvityksiä päätettäessä huomattavan markkinavoiman yrityksen nimeämisestä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hallituksen esityksessä valittu vaihtoehto toimivallan siirrosta edustaa valmistelun yhteydessä laajalti kuultujen toimijoiden enemmistön näkemyksen pohjalta tehtyä valintaa. Tämän vuoksi valiokunta pitää valittua ratkaisua harkittuna ja asianmukaisena.

Viestintämarkkinalain 17 §:n mukaan markkina-analyysi tehdään markkinoiden kilpailutilanteen selvittämiseksi. Huomattavan markkinavoiman yritys nimetään vain sellaisessa tilanteessa, että kilpailu tietyillä markkinoilla ei tämän analyysin perusteella näytä toimivan. Huomattavan markkinavoiman yrityksiä koskevat päätökset ovat siten esityksen mukaan aina tiukasti sidoksissa markkina-analyysiin. Markkina-analyysissa selvitetään nimenomaan ja yksinomaan markkinoiden kilpailutilannetta. Markkina-analyysin ja huomattavan markkinavoiman

yrittäjästä koskevan päätöksen välinen kiinteä yhteys ilmenee siitä, että markkina-analyysi ei ole itsenäinen hallintopäätös, eikä siitä voi itsenäisesti valittaa, vaan markkina-analyysistä valitaan huomattavan markkinavoiman yrittäjästä koskevaa päätöstä koskevan valituksen yhteydessä.

Valiokunnan huomiota on kiinnitetty maasamme toimiviin itsenäisiin, maantieteelliseltä toimialueeltaan rajoittuneisiin puhelinlaitoksiin. Tällaisten perinteisellä tavalla toimivien, asiakkaidensa omistamien puhelinyhtiöiden periaate ei ole toimia tuottaakseen mahdollisimman suurta voittoa, vaan tuottaakseen asiakkaille laadukkaita ja edullisia telepalveluita. Nykyisellä hintatasolla harvaanasutulla alueella kilpailun aikaansaaminen on käytännössä vaikeaa, koska alueelta ei ole mahdollista kerätä suurta voittoa. Pienten, harvaanasuttujen alueiden yhtiöiden tulee rahoittaa toimintansa ja investoinnit joko tulorahoituksella tai velkarahalla. Riskirahoitusta esimerkiksi pörssiin listautumisen kautta ei ole mahdollista saada. Kuitenkin kyseisten yhtiöiden tämän hetkinen hintataso vastaa tai jopa alittaa niin kuluttajien, yritysten kuin toisten operaattoreiden osalta valtakunnallisen keskimääräisen hintatason. Suurimpana hyötyjänä haja-asutusalueiden pienten teleyritysten toiminnan jatkumisesta ovat myös tulevaisuudessa loppukäyttäjät. Muussa tapauksessa laajakaistapalveluiden kohtuuhintainen saatavuus tasapuolisesti eri puolilla Suomea edes näiden pienten yhtiöiden alueella ilman yhteiskunnan merkittävää taloudellista tukea ei tule olemaan mahdollista.

Valiokunta kiinnittää myös huomiota viestintämarkkinalakiehdotuksen 59 §:n säännökseen käyttäjän oikeudesta kiinteän puhelinverkon liittymään. Säännöksen mukaan teleyritys, jolla on huomattava markkinavoima kiinteässä puhelinverkossa, on velvollinen tarjoamaan kohtuullisella hinnalla liittymän kiinteään puhelinverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintikunnassa. Tämän vuoksi kiinteän verkon järkevä ylläpitäminen on tärkeää. Tosin kyseisellä yrityksellä on hallituksen esityksen perustelujen mukaan (s. 154/II) mahdollisuus toteuttaa liittymä myös ilman johtoa, esimerkiksi radiotekniik-

kaa hyväksi käyttäen. Radiotekniikka saattaa olla lankapuhelinverkkoa huomattavasti edullisempi tapa rakentaa liittymä esimerkiksi syrjäseudulla. Valiokunta toteaa liittymän vastaavan käyttäjän näkökulmasta kiinteää liittymää, koska yleispalveluperiaatteen mukaisesti siitä laskutetaan lankapalveluna.

Hallituksen esityksen mukaan huomattavan markkinavoiman yritykselle asetettavien velvollisuuksien tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltavaan päämäärään. Tämä on erityisen tärkeää pienten alueellisten puhelinyritysten osalta, joita koskevat yleispalveluperiaatteen mukaiset velvoitteet. Valiokunta korostaa, että Viestintäviraston on valittava tarjolla olevasta keinovalikoimasta ainoastaan kilpailun esteiden poistamiseksi ja kilpailun edistämiseksi välttämättömät eriytyisvelvoitteet. Velvoitteiden tarkoituksenmukaisuus ja oikeasuhteisuus on myös perusteltava.

Yhteenliittäminen ja yhdysliikenne

Yhteenliittämisellä tarkoitetaan viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen aineellista ja toiminnallista eli fyysistä ja johdonmukaista yhdistämistä toisiinsa. Viestintäverkkojen yhteenliittäminen on välttämätöntä, jotta viestintäpalvelun käyttäjät voivat soittaa puhelinverkosta toiseen. Teleyritykset maksavat toisilleen korvausta viestinnästä yhteenliitettyjen viestintäverkkojen välillä. Viestintää yhdestä viestintäverkosta toiseen kutsutaan yhdysliikenteeksi.

Yhdysliikennehinnoittelussa on kysymys niistä teleyritysten toisilleen maksamista korvauksista, joita peritään yhteenliitettyjen viestintäverkkojen välillä kulkevista viesteistä. Yhdysliikennekorvaukset vaikuttavat kuluttajilta ja muilta käyttäjiltä perittäviin puhelumaksuihin. Korkeat yhdysliikennekorvaukset pääsääntöisesti nostavat puhelumaksuja. Yhdysliikenteestä maksetut korvaukset nostavat käyttäjähintoja erityisesti silloin, jos verkot, joiden välillä liikennettä välitetään, ovat luonteeltaan erilaisia tai verkkojen välinen liikennemäärä ei muusta syystä ole tasapainossa.

Suomessa on historiallisista syistä johtuen ja muista Euroopan valtioista poiketen toiminut

useita itsenäisiä, maantieteelliseltä toimialueeltaan rajoittuneita puhelinlaitoksia. Paikallisilla puhelinlaitoksilla on usein ollut verraten pieni toimialue, jolla ne ovat kuitenkin hallinneet pääosaa käyttäjille myydyistä liittymistä. Puhelinverkot ovat Suomessa jakautuneet hierarkkisesti kolmeen tasoon: paikallisverkkoihin, kaukoverkkoihin ja ulkomaanverkkoihin. Teknisistä syistä matkaviestinverkko on suomalaisessa verkkohierarkiassa perinteisesti sijoitettu kaukoverkkotasolle. Käytännössä tämä näkyy palvelun käyttäjälle siten, että soitto matkapuhelimesta edellyttää aina suuntanumeroa. Matkaviestinverkon sijoittaminen kaukoverkkotasolle on teknisesti välttämätöntä, koska matkaviestinverkossa liittymän haltija liikkuu telealueelta toiselle toisin kuin kiinteässä lankaverkossa. Kilpailun vapautumisen jälkeen 1990-luvun puolivälissä kaikilla kolmella puhelinverkkotasolla on Suomessa toiminut useita keskenään kilpailevia teleyrityksiä. Useimmissa muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa entinen valtion monopoliyritys hallitsee palveluiden tarjontaa edelleen kaikilla puhelinverkkotasolla.

Puhelinpalvelujen hinnoittelujärjestelmä on Suomessa edellä mainitusta historiallisesta kehityksestä johtuen ollut toisenlainen kuin muualla Euroopassa. Koska teleyrityskenttä on muista EU:n jäsenvaltioista poiketen Suomessa pirstoutunut ja koostuu useista pienistä, keskenään kilpailevista teleyrityksistä, myös Suomessa noudatettava hinnoittelu eroaa muissa jäsenvaltioissa käytössä olevista hinnoittelujärjestelmistä.

Puhelinverkossa käyttäjiltä perittävä maksu on Suomessa perinteisesti jakautunut niin sanottuun paikallisverkkomaksuun sekä erilliseen kaukopuhelumaksuun tai ulkomaanpuhelusta perittävään maksuun. Paikallisverkkomaksun suuruudesta päättää se operaattori, jolta käyttäjä on hankkinut liittymän paikallisverkkoon. Kaukopuhelumaksun tai ulkomaanpuhelumaksun suuruudesta päättää tätä palvelua tarjoava teleyritys. Teleyritys saa siis nykyjärjestelmässä itse määritellä asiakashintansa. Paikallisverkosta kaukopuhelinverkkoon, matkaviestinverkkoon tai ulkomaanverkkoon soitettaessa paikallisverkko-operaattori perii paikallisverkkomaksun

lisäksi käyttäjältä myös kaukopuhelu-, matkapuhelu- tai ulkomaanpuhelumaksun, mutta se tilitää tämän osuuden puhelumaksusta edelleen palvelun varsinaisesti tarjoavalle teleyritykselle kohtuullista laskutuskorvausta vastaan. Käyttäjältä perittäviin erilaisiin maksuihin perustuva jakautunut hinnoittelu edellyttää teleyrityksiltä laskutukseen liittyviä erityisjärjestelyitä. Suomessa nämä laskutusjärjestelmät ovat syntyneet pitkän kehityksen tuloksena kaupallisesti, teleyritysten yhteistyön seurauksena.

Matkaviestinverkosta soitetuista puheluista ei peritä paikallisverkkomaksua, koska matkaviestinverkko sijoittautuu verkkohierarkiassa kaukoverkkotasolle. Matkaviestinverkosta ulkomaanverkkoon soitetuista puheluista peritään ulkomaanpuhelumaksun lisäksi niin sanottu matkapuhelinverkkomaksu.

Periaate on siis se, että alemmalta verkkotasolta ylemmälle soitettaessa myös alempi verkkotaso on oikeutettu perimään soittajalta maksun verkkonsa käytöstä, mutta ylemmän verkkotason palvelun asiakashinnan määrää sillä tasolla palvelua tarjoava teleyritys. Jokainen verkkohierarkian eri kerroksissa toimivista teleyrityksistä hinnoittelee siis itse tuottamansa palvelut, ja käyttäjältä perittävä kokonaismaksu on verkkohierarkian eri kerrosten erillisten asiakashintojen yhteissumma.

Verkkohierarkiaan perustuvaa maksujen jaoteltua tarvitaan siitä syystä, että Suomessa verkkohierarkian eri tasoilla on useita keskenään kilpailevia palveluoperaattoreita, jotka joissain tapauksissa toimivat todellakin vain yhdellä verkkohierarkiatasolla. Yhdysliikenteestä perittävää korvausta säännellään voimassa olevassa lainsäädännössä kahdella tavalla. Voimassa olevassa televerkkojen ja -palvelujen yhteenliittämisestä annetun liikenneministeriön päätöksen (1393/1997) 16 §:ssä edellytetään ensinnäkin, että huomattavan markkinavoiman yrityksen perimien yhteenliittämismaksujen tulee olla julkisia, riittävästi eriteltyjä ja kohtuullisessa suhteessa suorittekustannuksiin. Yhteenliittämismaksut eivät lisäksi 16 §:n mukaan saa riippua välitetyn televiestinnän määrästä.

Yhteenliittämismaksuja säännellään myös toisella tavalla, nimittäin puuttumalla yhdysliikenteen hintatason lisäksi yhdysliikenteen hinnoittelun rakenteeseen. Markkinavoimaltaan huomattavan teleyrityksen on hinnoiteltava erikseen se liikenne, joka suuntautuu toisen teleyrityksen verkosta teleyrityksen omaan verkkoon. Tätä laskevasta liikenteestä perittävää yhteenliittämiskorvausta kutsutaan perinteisesti terminointikorvaukseksi. Velvollisuus hinnoitella laskeva liikenne edellä kuvatulla tavalla erikseen ei koske liikennettä paikallisverkosta matkaviestinverkkoon. Säännös tarkoittaa käytännössä sitä, että ylemmällä verkkohierarkiatasolla oleva matkaviestinverkko-operaattori ei ole velvollinen myymään alemmalla hierarkiatasolla olevalle paikallisoperaattorille terminointia eli laskevan liikenteen ohjausta matkaviestinverkkoon. Voimassa olevassa järjestelmässä velvollisuus vastaanottaa liikennettä terminointikorvausta vastaan on siis ainoastaan samalla verkkohierarkiatasolla tai alemmalla verkkohierarkiatasolla olevilla teleyrityksillä. Asiaa on merkitystä sen vuoksi, että yhdysliikennekorvausten ja edellä kuvattujen asiakasmaksujen välillä on suomalaisessa järjestelmässä erityinen side; teleyritysten välisissä kaupallisissa sopimuksissa on perinteisesti katsottu, että teleyritys on oikeutettu määrittelemään asiakkaalta perittävän kokonaismaksun vain niissä tilanteissa, joissa se itse maksaa kyseisestä puhelinliikenteestä terminointikorvausta toiselle teleyritykselle.

Noudatettua terminointikorvausjärjestelmää on Suomessa pidetty toimivana ja se on todettu kilpailua lisääväksi. Järjestelmän ansioina on pidetty sitä, että matkapuhelujen hintataso Suomessa on Euroopan alhaisimpia. Järjestelmän ansioiksi voidaan lukea myös se seikka, että Suomessa kauko- ja ulkomaanpuhelumarkkinoilla on todellista kilpailua.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös toiseen noudatetun terminointijärjestelmän seuraukseen eli siihen, että puheluja matkapuhelimesta matkapuhelimeen hinnoitellaan eri tavalla kuin matkapuhelimesta kiinteään puhelimeen tai päinvastoin. Suomen järjestelmä poikkeaa muiden Euroopan maiden järjestelmistä, koska Suomessa

matkapuhelinoperaattorit hinnoittelevat suoraan asiakkaalle puhelun lankaverkosta matkapuhelimeen, kun muissa Euroopan maissa lankaoperaattorit saavat itse hinnoitella puhelun lankaverkosta matkapuhelinverkkoon. Tämän seurauksena soittaminen lankapuhelimesta matkapuhelimeen tai päinvastoin on kalliimpaa kuin soittaminen matkapuhelimesta toiseen, vaikka teknisistä toteutustavoista ei suoranaisesti aiheudu suurempia kustannuksia. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan matkaviestinverkon ja kiinteän lankaverkon erilaisella hintasäätelyllä ei kuitenkaan ole tarkoitus kohdella eri tekniikoin toteutettuja puhelinverkkoja eri tavoin, vaan näiden kahden puhelinverkkoityypin erilainen hintasäätely johtuu niiden erilaisesta asemasta verkkohierarkiassa.

Valiokunta on valtion omistajapolitiikasta ja Sonerasta antamassaan lausunnossa (LiVL 16/2002 vp — VNT 1/2002 vp) todennut, että kiinteä verkko muodostaa myös matkapuhelinverkon selkärangan, koska kaikki massiiviset tiedonsiirrot pitkällä välillä toteutetaan kiinteätä verkkoa pitkin ja radioaaltojen välityksellä tapahtuva tiedonsiirto koskee pääosin vain lyhyitä välimatkoja. Valiokunta toistaa kantansa, että kiinteä verkko on edellytys toimiville puhelinverkoille maassamme, ja katsoo, että verkkoja kehitettäessä on kannettava huolta myös kiinteästä verkosta yleisten puhelinverkkojen selkärangana. Valiokunta kiinnittää huomiota kiinteän verkon merkitykseen myös huoltovarmuuden kannalta sekä siihen, mitä edellä on mainittu käyttäjän oikeudesta kiinteään liittymään. Valiokunta ei pidä matkapuhelinverkkoja ja lankaverkkoja käyttävien kuluttajien erilaista asemaa toivottavana. Tämän vuoksi valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus selvittää yhdysliikenteen terminointijärjestelmässä ja -korvauksissa käytettyjen perusteiden keskinäiset ristiriitaisuudet ja arvioi niiden perusteella mahdolliset lainsäädännön kehittämistarpeet.

Siirtovelvollisuus

Perustuslakivaliokunta katsoo lausunnossaan, että Yleisradio Oy:n ja kaupallisten ohjelmistojen siirtovelvoitteen erottelulle ei ole valtiosään-

töoikeudellista perustetta, ja pitää erottelun poistamista 134 §:stä edellytyksenä tavallisen lain säätämisyjärjestykselle. Lausunnosta ei kuitenkaan käy yksiselitteisesti ilmi, tulisiko siirtovelvoitteen olla kaikille yhdenmukaisesti korvauksellinen vai korvaukseton.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan suomalaisen televisiotoiminnan järjestelmän kannalta on pidettävä parempana tulkintaa, jonka mukaan kaikki siirtovelvollisuuden piiriin kuuluvat ohjelmistot ja palvelut on siirrettävä korvauksetta. Tähän on esitetty kaksi syytä. Ensinnäkään siirtovelvollisuudesta ei voida kokonaan luopua, koska se on tarpeen painavien yhteiskunnallisten syiden vuoksi. Toiseksi siirtovelvollisuuden korvauksellisuus puolestaan vaarantaisi televisiotoimintamme rahoitusjärjestelmän, joka perustuu television käytöstä perittävään televisiomaksuun ja televisiotoimiluvan haltijoiden maksamaan toimilupamaksuun. Näillä maksuilla rahoitetaan Yleisradio Oy:n toimintaa, ja ohjelmistojen siirrosta perittävä korvaus olisi järjestelmän kannalta ongelmallinen. Tällaisen järjestelmän luominen edellyttäisi laajaa televisiotoiminnan rahoitusta koskevan lainsäädännön tarkastelua ja uudistamista.

Ilmoituksensa mukaan liikenne- ja viestintäministeriö pitää siirtovelvollisuuden korvaussettomuutta parempana kuin sitä, että kaikesta jakelusta olisi maksettava korvaus. Kun kaapelitelevisioryityksen omaisuudensuojan ei perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti ole katsottava edellyttävän korvausta jakelusta, maksuttomuus on myös televisiotoiminnan kannalta sinänsä myönteistä ja edistää televisiotoiminnan digitalisoimista.

Perustuslakivaliokunnan kannasta liikenne- ja viestintäministeriö katsoo seuraavan, että siirtovelvollisuuden tulee sananvapaussyistä koskea samanlaisin ehdoin myös maksullisia televisiokanavia. Valiokunta korostaa, että ehdotettu siirtovelvollisuuden laajuus on perustuslakivaliokunnan kannan mukaan sopusoinnussa omaisuuden käyttörajoitukselta vaadittavan suhteellisuusvaatimuksen kanssa. Maksullisia televisiokanavia on kohdeltava samoin kuin muita myös

siksi, että siirtovelvollisuuden suhteen ohjelmistoja ei voida valiokunnan mukaan erotella.

Liikenne- ja viestintäministeriö on ehdottanut, että siirtovelvollisuus olisi voimassa määräajan. Siirtovelvollisuutta koskeva 134 § olisi voimassa vuoden 2007 loppuun saakka. Tänä aikana lainsäädännön toimivuutta ja vaikutuksia voitaisiin verrata. Tämän ajan puitteissa myös direktiivien tulkinta ehtisi vakiintua, jolloin yhteisöoikeuden siirtovelvollisuudelle asettamat vaatimukset olisivat selkiintyneet. Yleispalveludirektiivissä edellytetään siirtovelvoitteen säännöllistä uudelleen tarkastelua, joten vuoden 2007 loppu voisi olla ensimmäisen tarkastelun selkeä takaraja. Vuoden 2007 loppuun mennessä voitaisiin tarvittaessa valmistella myös uusia säännöksiä.

Valvontamaksut

Hallituksen esityksessä on arvioitu, että esityksellä on vaikutuksia Viestintäviraston asemaan ja talouteen. Viestintävirastolle tulisi runsaasti uusia tehtäviä, kuten merkityksellisten markkinoiden määrittely ja päätökset huomattavasta markkinavoimasta. On myös arvioitu, että viraston kansainvälisen yhteistyön kustannukset lisääntyisivät, kun sääntelyviranomaisten yhteistyö käynnistyy.

Perusedellytyksenä Viestintäviraston toiminnalle on ollut, että se toimii ehdotuksen mukaan nettobudjetoituna virastona, joka kattaa menonsa tuloillaan. Hallituksen esityksen tarkoituksena on kattaa uudet menot vastaavasti uudella valvontamaksulla, jota yleistä teletoimintaa harjoittavat yritykset olisivat velvollisia maksamaan Viestintäviraston toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan todennut, että valvontamaksu on valiokunnan esityksen mukaan valtiosääntöoikeudellisessa mielessä vero. Valvontamaksua koskeva sääntely ei kuitenkaan perustuslakivaliokunnan mukaan täytä perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaisia vaatimuksia veron suuruuden perusteiden säätämisestä. Perustuslakivaliokunta on edelleen todennut, että jos säännöksiä valvontamaksun suuruuden perusteista ei ole mahdollista tässä yhteydessä laatia niin täs-

mällisiksi kuin verolailta vaaditaan, lakiehdotus olisi 15 §:n johdosta käsiteltävä perustuslain säätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta ei kuitenkaan ole pitänyt asianmukaisena koko lain säätämistä perustuslain säätämisyjärjestyksessä vaan on ehdottanut, että Viestintävirastolle suoritettavasta valvontamaksusta voitaisiin säätää erillinen määräaikainen poikkeuslaki.

Liikenne- ja viestintäministeriö on pitänyt erittäin tärkeänä sitä, että Viestintäviraston viestintämarkkinalain valvontatoiminta rahoitetaan teleyrityksiin yleisesti ja tasapuolisesti kohdistuvalla maksulla. Maksut tulee määrätä maksettaviksi Viestintävirastolle, joka on perustuslain 84 §:n 1 momentissa ja valtion talousarviosta annetun lain 3 a §:ssä tarkoitettulla tavalla nettobudjetoitu virasto. Liikenne- ja viestintäministeriö ei ole pitänyt perusteltuna teleyrityksiin kohdistuvan erityisveron säätämistä, johon perustuslakivaliokunnan lausunnon mukainen valvontamaksun pitäminen budjettioikeudellisesti verona johtaisi.

Valiokunnan huomiota on kiinnitetty myös siihen, että perustuslakivaliokunnan lausunto johtaa niin ikään siihen, että Viestintäviraston rahoituksen järjestämistä on pohdittava yleisemminkin kuin pelkästään teleyritysten valvontamaksun yhteydessä. Voimassa olevien lakien mukaan myös tietoturva-, hallinto- ja postitoiminnan valvonta rahoitetaan valvontamaksuilla, joita ei ole aikaisemmin pidetty budjettioikeudellisesti veroina. Asia tulee ajankohtaiseksi myös sähköisen viestinnän tietosuojalain yhteydessä, jota koskeva hallituksen esitys on tarkoitusten antaa toukokuussa 2003.

Valiokunta toteaa, että perustuslakivaliokunnan lausunto vaikuttaa valtion budjettitalouteen laajemminkin. Asian arviointi tältä kannalta on valtiovarainministeriön ilmoituksen mukaan kesken. Valvontamaksua ja teleurakointimaksua esitetään hallituksen esityksessä perittäväksi vasta vuoden 2004 alusta lukien, eikä säännösten poistamisella siten ole vaikutusta valtion vuoden 2003 talousarvioon. Liikenne- ja viestintäministeriö on pitänyt tässä vaiheessa parhaana ratkaisuna sitä, että esityksen valvontamaksua koskevat säännökset poistettaisiin annettavasta

laista, mistä on tarkempi selostus lausunnon yksityiskohtaisissa perusteluissa. Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksen mukaan tarkoituksena on valmistella tarvittavat hallituksen esitykset Viestintäviraston rahoituksesta siten, että ne ovat saatettavissa voimaan viestintämarkkinalain tullessa voimaan.

Valiokunta pitää tärkeänä, että tarvittavat hallituksen esitykset valmistellaan perusteellisesti siten, että turvataan Viestintäviraston toiminta nettobudjetoituna virastona, koska nettobudjetoitoperiaatteella on keskeinen merkitys viraston toiminnan ja tehokkaasti valvottujen viestintämarkkinoiden kannalta.

Muuta

Vammaispalvelut. Hallituksen esityksessä todetaan, että vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista on säädetty laki (380/1987). Suomessa on markkinoilla eräitä vammaisille käyttäjille tarkoitettuja erityispalveluja, kuten erityinen tekstipuheluiden välityspalvelu. Asiantuntijakuulemisessa on todettu, että vastaavia palveluja koskevia säännöksiä ei ole otettu viestintämarkkinalakiin. Valiokunnan huomiota on kuitenkin kiinnitetty siihen, että erityiskäyttäjien tarpeet on pyrittävä turvaamaan ensisijaisesti suomalaisen sosiaali- ja terveyslainsäädäntöön tehtävillä muutoksilla, ei viestintämarkkinalailla. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että erityiskäyttäjien tarpeet turvataan mahdollisimman hyvin sosiaali- ja terveyslainsäädäntöä kehitettäessä.

Matkaviestinverkon mastot. Liikenne- ja viestintäministeriö on ilmoittanut aloittaneensa toimenpiteet mastojen yhteiskäytön parantamiseksi. Liikennevaliokunnassa on esitetty huoli omien mastojen rakentamisesta matkaviestinverkon käyttöön, vaikka yhteiskäyttöön olisi ollut ilmeisiä mahdollisuuksia.

Liikenne- ja viestintäministeriö on lisäksi kutsunut koolle 5.3.2003 asiantuntijakokouksen keskustelemaan mastojen maisemavaikutuksista. Tilaisuuteen on kutsuttu ympäristöministeriön, Suomen Kuntaliiton ja mastojen rakenta-

(744/1998). Toimiluvan jakaminen kahtia verkko- ja sisältölupaan liittyy viestintämarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteen keskeisimpään tavoitteeseen, joka on viestintäverkkojen ja -palvelujen yhdentymiskehityksen huomioon ottaminen lainsäädännössä.

Viestintämarkkinalaissa verkkoluvan ja ohjelmistoluvan keskinäistä suhdetta säätelevän säännöksen tarkoituksena on varmistaa se, että Yleisradio Oy ja ohjelmistoluvan haltijat kykenevät lähettämään ohjelmistonsa katsojille. Nykyisessä muodossaan säännös ei kuitenkaan riittävällä tavalla turvaa Ahvenanmaan maakunnassa televisio- ja radiotoimintaa harjoittavien ohjelmistoluvan haltijoiden asemaa, minkä vuoksi siihen on maakunnan ohjelmistoluvan haltijoiden oikeuksien turvaamiseksi otettava nimenomainen viittaus yleisradiotoiminnasta annettuun maakuntalakiin (Ålands författningssamling 117/1993) yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin selvitettävällä tavalla.

Toimenpidealoite. Hallituksen esitys sisältää säännöksen puhelinnumeron siirrettävyydestä, jonka mukaan puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen viipymättä huolehtimaan siitä, että sen kanssa liittymäsopimuksen tehnyt käyttäjä voi halutessaan säilyttää puhelinnumeron vaihtaessaan kiinteää liittymää telealueen sisällä tai matkaviestinliittymää tarjoavaa teleyritystä. Tämän vuoksi valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle käsittelemänsä toimenpidealoitteen suhteen.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Viestintämarkkinalaki

6 §. Toimilupahakemuksen sisältö. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että hallituksen esityksen mukaan toimiluvan hakijan on 6 §:n perusteella annettava kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen arvioitaessa 9 §:ssä säädettyjä luvanmyöntämisedellytyksiä. Viitaten hallintomenettelylain 17 §:n säännöksiin, lupasääntelyn perusoikeuskytkentöihin ja perustuslain 21 §:n säännöksiin perustuslakiva-

liokunta on katsonut, että sääntelyä selvittämiselvöllisyydestä on tarpeen täsmentää.

Valiokunta toteaa, että hallintomenettelylakia sovelletaan hallintoasiain käsittelyyn viranomaisissa. Hallintomenettelylain 17 §:n 1 momentin nojalla viranomaisen on huolehdittava asian selvittämisestä, ja asianomaisen on pykälän 2 momentin mukaan tarvittaessa esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteesta. Muiden selvitysten hankkiminen kuuluu sen sijaan viranomaiselle. Valiokunta korostaa, että toimilupamenettely ei tässä suhteessa poikkea muista hallintoasioista eikä viestintämarkkinalain 6 §:llä ole tarkoitettu olevan hallintomenettelylain 17 §:ää syrjäyttävää vaikutusta. Perustuslakivaliokunta on pitänyt mahdollisena, että 6 §:n säännöstä voidaan tulkita virheellisesti. Epäselvyyksien välttämiseksi valiokunta ehdottaakin 6 §:n säännöstä tarkennettavaksi siten, että toimilupahakemuksessa on annettava kaikki ne toimilupaviranomaisen pyytämät tiedot, jotka ovat tarpeen arvioitaessa toimiluvan edellytyksiä. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluun.

7 §. Hakemusmaksu. Valiokunta pitää 1 momentissa olevaa 2 000 euron hakemusmaksua turhana rasituksena varsinkin toimintaansa aloittaville yrityksille ja ehdottaa sen vuoksi hakemusmaksun suuruudeksi 1 000 euroa. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset momentin muotoiluun.

10 §. Toimiluvan sisältö. Asiantuntijakuulemisessa on arvosteltu sitä, ettei viestintämarkkinalaista tai televisio- ja radiotoiminnasta annettua laista käy ilmi, mitä toiminnan harjoittamiseen tarvittavalla kapasiteetilla tarkoitetaan viestintämarkkinalain 10 §:n yhteydessä. Valiokunnalle on ehdotettu, että televisio- ja radiotoiminnasta annettuun lakiin lisätään pykälä, jolla ohjelmistoluvan haltija velvoitetaan etukäteen ilmoittamaan toimintaan tarvitsemansa kapasiteetin määrä ja käyttöönottoaika. Tällöin ohjelmistolupaan tulisi sisällyttää kapasiteetin määrää koskeva määräys.

Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksen mukaan sitova ilmoitusvelvollisuus olisi ohjelmistoluvan haltijalle selvä lisärasite, eikä se parantaisi merkittävästi verkkoluvan haltijan asemaa. Ohjelmiston lähettämiseen tarvittava kapasiteetti voi vaihdella esitettävän sisällön mukaan ja siten myös vuorokaudenajan mukaan. Siksi sitova ilmoitus kapasiteetin tarpeesta hankaloittaisi ohjelmistoluvan haltijan toimintaa.

Edelleen asiantuntijakuulemisissa on ehdotettu, että ohjelmistoluvan haltijalle säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa kapasiteetin käyttöönottoaika kahden kuukauden kuluessa ohjelmistoluvan myöntämisestä. Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksen mukaan yhtiön ehdottama ilmoitusvelvollisuus ei ole tarpeen, koska verkkoluvan haltijan asema turvataan esityksessä muutoin riittävästi. Kahden kuukauden määräaika on hyvin lyhyt, varsinkin jos kyseessä on toimintaansa aloittava yhtiö. Hallituksen esityksessä olevan televisio- ja radiotoiminnasta annettun lain muuttamisesta annettavan lain mukaan ohjelmistoluvan haltijan on joka tapauksessa aloitettava toimintansa viimeistään kuuden kuukauden kuluttua toimilupakauden alkamisesta. Ohjelmistoluvan haltijalle asetettaisiin valiokunnalle tehdyn ehdotuksen mukaan nykyistä olennaisesti tiukempi määräaika. Voimassa olevan lain mukaan toimilupa raukeaa, ellei toimintaa ole aloitettu vuoden kuluessa.

Hallituksen esityksen mukaan ohjelmistoluvassa voidaan antaa myös siirtokapasiteettia koskevia määräyksiä. Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksen mukaan asiantuntijakuulemisissa esitetyt ongelmat voidaan ratkaista näiden määräysten avulla. Valiokunta ei tämän vuoksi pidä aiheellisena pykälän muuttamista nyt kyseessä olevien määräysten osalta.

Lausunnossaan perustuslakivaliokunta on katsonut, että pykälän 2 momenttia on syytä tämentää niin, että viestintäverkkojen teknisiä ominaisuuksia tai taajuuksien tehokasta käyttöä koskevien, lain 128 §:n säännöksiä ja viestintäviraston 129 §:ään perustuvia määräyksiä täydentävien lupaehtojen pitää olla lain 1 §:ssä määritellyn tavoitteen mukaisia. Valiokunta eh-

dottaa momentin säännöstä täsmennettäväksi vastaavalla tavalla.

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että 3 momentin sanontaa on puolestaan aihetta tarkistaa siten, ettei toimilupaviranomaiselle jää harkintavaltaa sen suhteen, velvoitetaanko verkkoluvan haltija luovuttamaan kapasiteettia Yleisradio Oy:lle ja ohjelmistoluvan haltijoille vai ei. Valiokunta ehdottaa vastaavaa täsmennystä momentin säännökseen.

Verkkoluvan ja ohjelmistoluvan keskinäistä suhdetta säädellään pykälän 3 momentissa. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa se, että Yleisradio Oy ja ohjelmistoluvan haltijat kykenevät lähettämään ohjelmistonsa katsojille. Kuten yllä yleisperusteluissa jo on todettu, säännös ei kuitenkaan nykyisessä muodossaan riittävällä tavalla turvaa Ahvenanmaan maakunnassa televisio- ja radiotoimintaa harjoittavien ohjelmistoluvan haltijoiden asemaa. Valiokunta ehdottaakin maakunnan ohjelmistoluvan haltijoiden oikeuksien turvaamiseksi 3 momenttiin nimenomaista viittausta yleisradiotoiminnasta annettuun maakuntalakiin (Ålands författningssamling 117/1993).

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluun.

14 §. Teletointailmoitus. Koska valiokunta perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta ja yllä yleisperusteluissa esitetyistä syistä esittää valvontamaksua koskevan 15 §:n poistamista, valiokunta esittää 14 §:n 3 momentin siirtämistä uudeksi 15 §:ksi. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluun.

15 §. Vahvistus teletointailmoituksen vastaanottamisesta. Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta ja yllä yleisperusteluissa esitetyistä syistä valiokunta on esittänyt valvontamaksun poistamista ja hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 15 §:n poistamista. Lakiteknisistä syistä, jotta vältettäisiin pykälän uudelleennumerointi ja kaikkien lakiviittausten uudelleennumerointi, valiokunta ehdottaa, että 14 §:n 3 momentti siirrettäisiin uudeksi 15 §:ksi, jossa säädettäisiin teletointailmoituksen vastaanotta-

misesta annettavasta vahvistuksesta. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälämuotoiluihin.

55 §. Yleinen hätänumero. Sisäasiainministeriö on esittänyt, että pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että maksuttoman yleisen hätänumeron 112 lisäksi puhelinverkossa toimivat teleyritykset veloitettaisiin tarjoamaan käyttäjille maksutonta yhteyttä myös muihin poliisiin ja pelastusviranomaisten käytössä oleviin erityisiin hätänumeroihin. Näistä erityisistä kansallisista hätänumeroista päätettäisiin Viestintäviraston viestintämarkkinalain 48 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä. Valiokunnan saaman ilmoituksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriö pitää ehdotuksen toteuttamista mahdollisena, mutta korostaa, että tällöin on kuitenkin edellytettävä, että numerot on osoitettu viranomaisen käyttöön sellaisesta erityisestä numeroavaruuden osasta, että puhelun maksuttomuus voidaan käytännössäkin toteuttaa kaikista liittymistä, muun ohella yleisöpuhelimista. Valiokunta ehdottaakin vastaavaa muutosta momentin säännökseen ja edellyttää, että puhelun maksuttomuus toteutetaan liikenne- ja viestintäministeriön ehdottamalla tavalla.

89 §. Eriyttämisvelvollisuus. Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että 1 momentissa asetetaan velvollisuus eriyttää kirjanpidossa käyttöoikeuden vuokraamiseen tai yhteenliittämiseen liittyvät toiminnot. Tällöin jää epäselväksi, mihin 18 §:ssä lueteltuihin velvoitteisiin säännös viittaa.

Viestintämarkkinalain 4 luku koskee erilaisia käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuksia. Luvun säännöksissä käyttöoikeuden luovutuksesta käytetään kahta termiä, jotka ovat käyttöoikeuden luovutusvelvollisuus ja käyttöoikeuden vuokraamisvelvollisuus. Hallituksen esityksen tarkoituksena on ollut luoda käsitejärjestelmä, jossa käyttöoikeuden luovutus on yläkäsite, jolla viitataan erilaisiin luovutustilanteisiin. Tästä syystä myös 4 luvun otsikossa puhutaan käyttöoikeuden luovutuksesta. Käyttöoikeuden luovutusta käytetään yläkäsitteenä myös 37 §:ssä.

Viestintämarkkinalain 4 luvussa termi jakautuu alakäsitteisiin siten, että käyttöoikeuden luovuttamisesta puhutaan silloin, kun kysymys on aiheettomien kapasiteetin luovuttamisvelvollisuudesta, ja käyttöoikeuden vuokraamisesta niissä tapauksissa, joissa säännellään verkon konkreettisen, fyysisen elementin tai osan luovuttamisvelvollisuutta.

Valiokunta toteaa, että esitetty kielellinen huomautus on aiheellinen, koska 1 momentissa puhutaan käyttöoikeuden vuokraamisesta, vaikka johdonmukaisempaa olisi käyttää yläkäsitettä käyttöoikeuden luovuttaminen. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaakin vastaavaa muutosta momenttiin. Valiokunta on tehnyt vastaavan täsmennyksen momentin muotoiluun.

94 §. Varautumisesta aiheutuneet kulut. Huoltovarmuuskeskus on kiinnittänyt valiokunnan huomiota siihen, että 94 §:ssä säädetään varautumisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta teleyrityksille. Kustannukset korvataan teleyritykselle momentista tarkemmin ilmenevällä tavalla Huoltovarmuuskeskukseen hoidossa olevasta huoltovarmuusrahastosta, mutta pykälän 2 momentissa todetaan, että kustannusten korvaamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriö. Huoltovarmuuskeskus on esittänyt, että päätöksenteon tulee kuulua Huoltovarmuuskeskuselle. Se on katsonut, että huoltovarmuusrahaston varojen käytön pitää olla yksissä käsissä, jotta varojen käyttö on koordinoitua ja jottei menopäätöksiä tehdä yli rahaston kantokyvyn. Substanssiviranomainen eli tässä tapauksessa liikenne- ja viestintäministeriö antaa ohjeet poikkeusoloihin varautumisesta omalla hallinnonalallaan, millä varmistetaan se, että varautumistoimet ovat tehokkaita ja kohdistuvat oikeisiin kohteisiin.

Valiokunta katsoo, että huoltovarmuusrahaston varojen käytöstä tulisi huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) mukaisesti viime kädessä päättää valtion huoltovarmuuden kehittämisestä ja ylläpidosta huolehtivassa Huoltovarmuuskeskuksessa. Liikenne- ja viestintäministeriölle tulee kuitenkin teletoitinnan asiantuntijaviranomaisena varata mahdollisuus

vaikuttaa siihen, millaisiin varautumiskustannuksiin korvausta voidaan telesektorilla hakea. Tästä syystä liikenne- ja viestintäministeriöllä tulee olla selkeä rooli korvauspäätöksiä valmisteltaessa. Valiokunnan mielestä tämä tavoite saavutetaan parhaiten siten, että päätös säädetään tehtäväksi liikenne- ja viestintäministeriön esityksestä. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta 2 momenttiin. Valiokunta on tehnyt vastaavan täsmennyksen momentin muotoiluihin.

95 §. Teleyrityksen velvollisuus varustaa järjestelmänsä telekuuntelua ja televalvontaa varten. Pykälässä mainitun Brysselissä 29 päivänä toukokuuta 2000 keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehdyn yleissopimuksen voimaansaattamista koskevan hallituksen esityksen HE 185/2002 vp käsittely on kesken lakivaliokunnassa. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että poistetaan viittaus kyseiseen yleissopimukseen. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluihin.

106 §. Rakennusvalvontaviranomaisen päätös. Jos telekaapelin sijoittamisesta ei ole maanomistajan kanssa päästy sopimukseen, voi kunnan rakennusvalvontaviranomainen hallituksen esityksen mukaan teleyrityksen hakemuksesta päätöksellään antaa luvan telekaapelin sijoittamiseen pykälässä säädetyin edellytyksin. Valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että rakennusvalvontaviranomaisen lupamenettelyä ei ole ehdotuksessa säädely, sillä 106 §:ssä ehdotetulla lupamenettelyllä ei lakitekstin mukaan ole mitään yhteyttä 102 §:ssä ja 103 §:ssä kuvattuun eli kaapelisuunnitelmaan ja kuulemismenettelyyn. Näin lakitekstissä jää epäselväksi, mihin tarkoitukseen telekaapelisuunnitelmaa ja kuulemismenettelyä tarvitaan. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että 1 momenttia muutetaan siten, että siinä ei viitata 101 §:n mukaisiin yleisiin tavoitteisiin vaan että sijoitusoikeus annetaan vahvistamalla 102 §:ssä tarkoitettu telekaapelisuunnitelma. Valiokunta ehdottaa poistettavaksi viittauksen myös siitä, että sijoittamista ei muutoin

voida järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin.

Valiokunta ehdottaa uutta 2 momenttia, jossa säädetään, että telekaapelisuunnitelma voidaan vahvistaa, jos teleyritys on noudattanut 103 ja 104 §:n mukaista menettelyä. Suunnitelman tulee myös vastata 101 §:n mukaisia vaatimuksia, jos suunnitelmasta on tehty muistutus.

Tällöin pykälän 2 momentista tulee uusi 3 momentti. Valiokunta ehdottaa kuitenkin, että momentin sanamuotoa muutetaan siten, että ensimmäisestä virkkeestä poistetaan sana "samalla".

Hallituksen esityksen 3 momentista tulee 4 momentti ja momentin 1 momenttia koskeva viittaus muutetaan koskemaan pykälän 2 momenttia.

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluihin.

107 §. Oikeus tehdä rakennustöitä toisen alueella. Valiokunta on edellä ehdottanut muutoksia 106 §:ään, minkä vuoksi valiokunta myös ehdottaa, että pykälän viittausta 106 §:ään täsmennetään koskemaan 106 §:n 2 momenttia. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluun.

119 §. Yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta. Pykälän 3 momentti on tarpeellinen direktiivin asianmukaisen täytäntöönpanon kannalta.

122 §. Seuraamusmaksu. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan pitänyt pykälän 6 momentin asetuksenantovaltuutta perustuslain 21 §:n 2 momentin vastaisena ja on edellyttänyt joko valtuuksien poistamista tai oleellista täsmentämistä. Liikenne- ja viestintäministeriö on ehdottanut, että asetuksenantovaltuutta täsmennettäisiin koskemaan seuraamusmaksun täytäntöönpanon kannalta merkityksellistä viranomaisten ilmoitusvelvollisuutta, seuraamusmaksun palauttamista sekä muita vastaavia, maksun täytäntöönpanon kannalta välttämättömiä seikkoja. Valiokunta ehdottaa, että valtuutta täsmennetään vastaavasti. Valiokunta on tehnyt vastaavat täsmennykset momentin muotoiluihin.

127 §. Muutoksenhaku. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa pykälää on tulkittu siten, että 3 momentissa tarkoitetuissa teleyritysten välisissä riita-asioissa tehdyistä päätöksistä voi valittaa valinnaisesti joko hallinto-oikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että tällainen valinnaisuus valitustien suhteen ei ole perustuslain 21 §:n näkökulmasta asianmukaista. Liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan virhetulkintamahdollisuus johtuu pykälän 1 ja 3 momentin kirjoitustavasta. Tarkoituksena on, että liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston 16—20 §:n nojalla tekemään päätökseen ja 126 §:n 4 momentin nojalla tekemään päätökseen sekä markkinaoikeuden ja valtioneuvoston antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen lainkäyttölain mukaisesti. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että 3 momentista poistetaan maininta liikenne- ja viestintäministeriöstä markkinaoikeuden ja valtioneuvoston ohella päätöksen antajana.

Valiokunta ehdottaa edelleen, että 1 momenttia muutettaisiin niin, että se koskisi liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston tämän lain muun kuin 16—20 §:n tai 126 §:n 4 momentin nojalla antamaa päätöstä.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että 3 momentin viittaus 126 §:n 5 momenttiin on virheellinen. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa viittausta korjattavaksi koskemaan 4 momenttia.

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluun.

128 §. Viestintäverkon ja viestintäpalvelun laatuvaatimukset. Viestintämarkkinalain 128 §:ssä on perussäännös siitä, millaisiksi yleiset viestintäverkot ja viestintäpalvelut on suunniteltava ja rakennettava sekä millaisina niitä on ylläpidettävä. Säännös on sidoksissa 129 §:ään, jossa annetaan Viestintävirastolle toimivalta antaa tarkempia teknisiä määräyksiä viestintäverkoilta ja viestintäpalveluilta edellytettävistä ominaisuuksista. Viestintämarkkinalain 128 § on kirjoitettu, jotta 129 §:n määräksenantovaltuus täyttäisi

si perustuslain 80 §:n vaatimukset. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan katsonut, että 129 § täyttääkin perustuslain 80 §:n vaatimukset 129 §:n 13 kohdan perusteluissa mainittua yksityiskohtaa lukuunottamatta.

Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että 129 §:n 13 kohdan nojalla teleyritykselle voitaisiin asettaa ilmoitus- ja raportointivelvollisuus vika- ja häiriötilanteissa. Tällaista velvollisuutta ei perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan voida asettaa teknisessä määräyksessä ilman laintasoista perussäännöstä. Teleyrityksillä on tällainen ilmoitusvelvollisuus jo nykyisin voimassa olevien Viestintäviraston määräysten perusteella, ja velvollisuus on välttämätöntä säilyttää. Valiokunta ehdottaakin tämän vuoksi, että 128 §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin, että teleyrityksen on välittömästi ilmoitettava Viestintävirastolle mahdollisesta viasta tai häiriöstä viestintäverkossa tai viestintäpalvelussa.

Lain tasoisen perusvelvoitteen lisäämisen jälkeen Viestintävirasto voi 129 §:n 13 kohdan nojalla antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten ilmoitusvelvollisuus tulee missäkin tilanteessa täyttää. Tämän vuoksi ei ole tarpeellista tehdä muutosta 129 §:n 13 kohtaan.

Valiokunta on lisännyt yllä mainitun 2 momentin 128 §:n muotoiluun.

129 §. Viestintäverkkoa ja viestintäpalvelua koskevat määräykset. Valiokunnan huomiota on asiantuntijakuulemisessa kiinnitetty myös sähköistä ohjelmaopasta eli EPG:tä koskeviin säännösehdoituksiin. Esitetyissä näkemyksissä on erityisesti arvosteltu Viestintäviraston oikeutta antaa määräyksiä ohjelmaoppaan sisällöstä ja rakenteesta (129 § 12 kohta).

Liikenne- ja viestintäministeriö on ilmoittanut pitävänsä säännöstä tärkeänä kuluttajan oikeuksien turvaamiseksi ja painottavansa, että Viestintävirasto antaa ohjelmaoppaasta määräyksiä vain, jos kansallisesti yhtenäistä aloitus-sivua ei muuten synny. Säännöstä ei siten käytetä, ellei markkinoilla synny kuluttajan elämää hankaloittavia häiriöitä.

Ohjelmaoppaan yhtenäinen aloitussivu on liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksen mukaan eduksi kuluttajalle, koska kaikkien kanavien ohjelmistotiedot esitetään siinä tasapuolisesti. Kuluttajan kannalta riskinä on se, että digitaalisen television palvelut tarjotaan pirstaleisesti. Tämä on vastoin pyrkimystä helppokäyttöisiin tietoyhteiskunnan palveluihin. Käytännössä ohjelmaoppaiden aloitussivujen kirjavuus voi johtaa siihen, että kuluttajaa ei voida tehokkaasti opastaa uusien palvelujen käyttäjäksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää, onko digitaaliseen televisiotoimintaan liittyvien ohjelmaoppaiden toimivuuden järjestämiseksi tarpeen antaa yksityiskohtaisempia määräyksiä. Työryhmän on tarkoitus saada työnsä päätökseen huhtikuun puoleenväliin mennessä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan yhtenäisen aloitussivun ei myöskään voida arvioida tuottavan toimijoille merkittäviä lisäkustannuksia. Tämän vuoksi valiokunta pitää kuluttajien asema huomioon ottaen yhtenäistä ohjelmaopasta asianmukaisena.

134 §. Velvollisuus ohjelmistojen ja palvelujen siirtämiseen. Valiokunta on yllä yleisperusteluissa kohdassa siirtovelvollisuus mainituista syistä asettanut ehdottamaan siirtovelvollisuuden maksuttomuutta yhtäläisin perustein siirtovelvollisuuden piiriin kuuluville ohjelmille ja ehdottaa vastaavia muutoksia pykälän muotoiluun.

Valiokunta ehdottaa poistettavaksi 2 momentin, jossa säädettiin siirtovelvollisuudesta enintään kustannussuuntautuneella hinnalla. Valiokunta esittää lisättäväksi 1 momentin luetteloon 3 kohdan, joka vastaa poistettavaksi ehdotetun 2 momentin 2 kohtaa, sekä 4 kohdan, joka vastaa 2 momentin 3 kohtaa. Tällöin 3 momentista tulee uusi 2 momentti ja 4 momentista uusi 3 momentti. Pykälän 5 ja 6 momenteista tulee 4 ja 5 momentit ja niissä olevat viittaukset 2 momenttiin ehdotetaan poistettaviksi. Pykälän 4 momenttia valiokunta ehdottaa tarkennettavaksi koske-

maan vapaasti vastaanotettavissa olevia ohjelmia.

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluun.

137 §. Teleurakointi. Perustuslakivaliokunta on pitänyt hallituksen esityksessä ehdotettua valvontamaksua verona. Yleisperusteluissa ja edellä 15 §:n kohdalla esitetyistä syistä valiokunta ehdottaa pykälän 4 momentin poistamista.

139 §. Voimaantulo. Liikenne- ja viestintäministeriö on ehdottanut, että siirtovelvollisuus on määräaikainen, jotta lainsäädännön toimivuutta ja vaikutuksia voitaisiin verrata ja direktiivien tulkinta ehtisi vakiintua. Yleispalveludirektiivissä edellytetään siirtovelvoitteen säännöllistä uudelleen tarkastelua, joten vuotta 2007 voidaan pitää tarkasteluajankohtana, jonka aikana voidaan tarvittaessa valmistella myös uusia säännöksiä. Valiokunta pitää siirtovelvollisuuden määräaikaaisuutta hyvänä ja ehdottaa sen vuoksi voimaantulopykälään säännöstä määräaikaaisuudesta, jolloin säännös on voimassa määräajan eli vuoden 2007 loppuun saakka. Valiokunta on tehnyt vastaavan täsmennyksen pykälän muotoiluun.

140 §. Eräiden aikaisempien säännösten soveltaminen. Valiokunta on yllä 134 §:n kohdalla ehdottanut maksutonta siirtovelvollisuutta koskemaan yhtäläisesti kaikkia ohjelmia. Tämän vuoksi velvoitteen voimaantulosta ei enää tarvita erillistä siirtymäsäännöstä, vaan koko 134 §:ää voidaan soveltaa heti lain tultua voimaan. Siksi valiokunta ehdottaakin pykälän 4 momentin poistamista kokonaan.

143 §. Seuraamusmaksua koskevien säännösten soveltaminen. Yllä yleisperusteluissa ja 15 §:n kohdalla esitettyjen syiden perusteella valiokunta ehdottaa 2 momentin poistamista. Tämän takia valiokunta ehdottaa pykälän otsikon muuttamista siten, että siitä poistetaan viittaus valvontamaksuun. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluun.

2. Laki televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta ehdottaa alla 22 §:n kohdalla selostettavista syistä, että 22 §:n muutosta ei sisällytetä annettavaan lakiin. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa myös johtolauseetta muutettavaksi siten, että pykälämaininta poistetaan johtolauseesta.

10 a §. Hakemusmaksu. Valiokunta pitää 1 momentissa olevaa 2 000 euron hakemusmaksua turhana rasituksena varsinkin toimintaansa aloittaville yrityksille ja ehdottaa sen vuoksi hakemusmaksun suuruudeksi 1 000 euroa. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset momentin muotoiluun.

22 §. Mainosten ja teleostoslähetysten sijoittelu. Asiantuntijalausuntojen perusteella mainonnan sijoittelua koskeva televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 22 §:n tarkistaminen edellyttää vielä lisävalmistelua ja vaikutusarviointia sen suhteen, millaisia kustannusvaikutuksia erityisesti 3 momentin muutoksella olisi televisiomainonnan markkinoinnille. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi, että hallituksen esityksestä poiketen 22 §:n muutosta ei sisällytettäisi annettavaan lakiin. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset lakiehdotuksen muotoiluihin.

36 a §. Seuraamusmaksu. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan pitänyt pykälän 5 momentin asetuksenantovaltuutta perustuslain 21 §:n 2 momentin vastaisena ja on edellyttänyt joko valtuuksien poistamista tai oleellista täsmenmistä. Liikenne- ja viestintäministeriö on ehdottanut, että asetuksenantovaltuutta täsmennetään koskemaan seuraamusmaksun täytäntöönpanon kannalta merkityksellistä viranomaisten ilmoitusvelvollisuutta, seuraamusmaksun palauttamista sekä muita vastaavia, maksun täytäntöönpanon kannalta välttämättömiä seikkoja. Valiokunta ehdottaa, että valtuutta täsmennetään vastaavasti. Valiokunta on tehnyt vastaavat täsmennykset momentin muotoiluihin.

5. Laki viestintähallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Johtolause. Eduskunta on 17.1.2003 olleessa toisessa käsittelyssä hyväksynyt hallituksen esityksen HE 96/2002 vp lakiehdotukset, joista toinen on ollut laki viestintähallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta. Tämän vuoksi johtolauseessa olevaa viittausta 2 §:ään sellaisena kuin se on laissa 493/2002, on muutettava koskemaan hallituksen esityksellä HE 96/2002 vp annettua lakia.

2 §. Viestintäviraston tehtävät. Pykälää on hallituksen esityksen antamisen jälkeen muutettu lailla 15/2003 ja lailla, joka on hyväksytty hallituksen esityksen HE 96/2002 vp johdosta. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa pykälän 1 kohtaan lisättäväksi maininnan sähköisistä allekirjoituksista annetusta laista sekä verkkotunnuslaista. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluihin.

11. Laki hätäkeskuslain 8 §:n muuttamisesta

8 §. Tiedonsaantioikeus rekistereistä. Hallituksen esityksessä lain 8 § on virheellisesti jaettu kahteen momenttiin. Valiokunta ehdottaa, että pykälä korjataan siten, että kyse on vain yhdestä momentista kuten myös nykylaissa. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluihin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikennevaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 3, 4, 6—10 ja 12 lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina,

että 1, 2, 5 ja 11 lakiehdotukset hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset),

että toimenpidealoite TPA 40/2002 vp hylätään ja

että hyväksytään kaksi lausumaa (Valiokunnan lausumaehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Viestintämarkkinalaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1—3 §
(Kuten HE)

2 luku

Teletoiminnan harjoittaminen

4 ja 5 §
(Kuten HE)

6 §

Toimilupahakemuksen sisältö

Toimilupahakemuksessa on annettava kaikki ne *toimilupaviranomaisen* pyytämät tiedot, jotka ovat tarpeen arvioitaessa 9 §:ssä tarkoitettuja toimiluvan edellytyksiä. Tarkemmat säännökset hakemuksen sisällöstä annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

7 §

Hakemusmaksu

Toimiluvan hakija on velvollinen suorittamaan valtiolle hakemuksen yhteydessä hakemusmaksun, joka on 1 000 euroa.

(2 mom. kuten HE)

8 ja 9 §
(Kuten HE)

10 §

Toimiluvan sisältö

(1 mom. kuten HE)

Toimilupaan voidaan liittää 1 ja 128 §:n säännöksiä tai 129 §:ssä tarkoitettuja Viestintäviraston teknisiä määräyksiä täydentäviä ehtoja, jotka koskevat viestintäverkkojen teknisiä ominaisuuksia tai taajuuksien tehokasta käyttöä. *Näiden toimilupaehtojen tulee olla lain 1 §:ssä määriteltujen tavoitteiden mukaisia.*

Toimilupa, joka koskee verkkopalvelun tarjontaa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa, voidaan myöntää sillä ehdolla, että toimiluvan haltija omalta osaltaan huolehtii siitä, että Yleisradio Oy sekä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 7 §:n 1 momentissa ja yleisradiotoiminnasta annetun maakuntalain (*Ålands författningssamling 117/1993*) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ohjelmistoluvan haltija saavat kustannussuuntautuneeseen hintaan käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin. *Toimilupaviranomaisen on edellä mainituilla toimilupaehdoilla huolehdittava siitä, että mainitut televisio- ja radiotoiminnan harjoittajat saavat kaikissa tilanteissa käytettäväkseen toiminnan harjoittamiseen tarvittavan kapasiteetin.*

(4 mom. kuten HE)

11—13 §
(Kuten HE)

14 §

Teletointailmoitus

(1 ja 2 mom. kuten HE)
(3 mom. poist.)

15 §

Vahvistus teletointailmoituksen vastaanottamisesta

(Kuten HE:n 14 §:n 3 mom.)

3 luku

Velvollisuuksien asettaminen teleyritykselle

16—22 §
(Kuten HE)

4 luku

Käyttöoikeuden luovutusta koskevat teleyrityksen velvollisuudet

23—38 §
(Kuten HE)

5 luku

Yhteenliittämistä koskevat teleyrityksen velvollisuudet

39—45 §
(Kuten HE)

6 luku

Numerointi

46—54 §
(Kuten HE)

55 §

Yleinen hätänumero

Puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen osaltaan huolehtimaan siitä, että käyttäjät saavat yhteyden maksutta yleiseen hätänumeroon 112 sekä muihin Viestintäviraston 48 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä poliisille ja pelastusviranomaisille osoittamiin erityisiin hätänumeroihin.

(2 mom. kuten HE)

56—58 §
(Kuten HE)

7 luku

Käyttäjän oikeudet

59—83 §
(Kuten HE)

8 luku

Hinnoittelu ja hinnoittelun valvonta

84—88 §
(Kuten HE)

89 §

Eriyttämisvelvollisuus

Viestintävirasto voi 18 §:n mukaisella päätöksellä asettaa huomattavan markkinavoiman yritykselle velvollisuuden eriyttää kirjanpidossa käyttöoikeuden luovuttamiseen tai yhteenliittämiseen liittyvät toiminnot teleyrityksen muusta palvelun tarjonnasta, jos se on tarpeen käyttöoikeuden vuokraamisen tai yhteenliittämisen hinnoittelun valvomiseksi.

(2—4 mom. kuten HE)

9 luku

Viranomaisen avustamiseen liittyvät teleyrityksen velvollisuudet90—93 §
(Kuten HE)

94 §

Varautumisesta aiheutuneet kustannukset

(1 mom. kuten HE)

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten korvaamisesta päättää liikenne- ja viestintäministeriön esityksestä Huoltovarmuuskus.

95 §

*Teleyrityksen velvollisuus varustaa järjestelmänsä telekuuntelua ja televalvontaa varten**Teleyrityksen on varustettava viestintäverkkonsa ja viestintäpalvelunsa sellaisilla teknisillä apuvälineillä ja ominaisuuksilla, että pakkokeinolaissa (450/1987) ja poliisilaissa (493/1995) (poist.) tarkoitettu telekuuntelu ja televalvonta on mahdollista suorittaa.*96—99 §
(Kuten HE)

10 luku

Telekaapelin sijoittaminen100—105 §
(Kuten HE)

106 §

*Rakennusvalvontaviranomaisen päätös**Telekaapeli sekä siihen liittyvä laite, vähäinen rakennelma ja pylvä voidaan sijoittaa toi-**sen omistamalle tai hallitsevalle alueelle, jos sijoittamisesta sovitaan. Jos sijoittamisesta ei päästä sopimukseen (poist.), kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi teleyrityksen hakemuksesta päätöksellään antaa teleyritykselle sijoitusoikeuden vahvistamalla 102 §:ssä tarkoitettua telekaapelisuunnitelmaa.**Telekaapelisuunnitelma voidaan vahvistaa, jos teleyritys on noudattanut 103 ja 104 §:n mukaisia menettelyä. Jos telekaapelisuunnitelmasta on tehty muistutus, vahvistamisen edellytyksenä on lisäksi se, että suunnitelma vastaa 101 §:n mukaisia vaatimuksia. (Uusi)**Kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi (poist.) määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Jos päätöksestä on valitettu, valitusviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes se on ratkaissut valituksen.**Rakennusvalvontaviranomaisen 2 momentin mukaiseen päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin maankäyttö- ja rakennuslain 190 §:ssä säädetään.*

107 §

*Oikeus tehdä rakennustöitä toisen alueella**Jos se on telekaapelisuunnitelman toteuttamiseksi välttämätöntä, teleyritys, jolla on 106 §:n 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen perustuva oikeus, saa ilman omistajan tai haltijan lupaa kaataa telekaapelisuunnitelman mukaiselta alueelta puita ja muita kasveja, kiinnittää rakennuksiin ja rakennelmiin tarpeellisia laitteita sekä tehdä muita rakennustöitä alueella. Teleyrityksen palveluksessa olevalla on tässä tarkoituksessa oikeus liikkua yksityisellä alueella ja asettaa maastoon tarpeellisia merkkejä.**(2 ja 3 mom. kuten HE)*108—111 §
(Kuten HE)

11 luku

Tietojen luovuttaminen ja julkistaminen sekä kuulemisvelvollisuus112—118 §
(Kuten HE)

12 luku

Valvonta, seuraamukset ja riitojen ratkaisu119—121 §
(Kuten HE)

122 §

Seuraamusmaksu

(1—5 mom. kuten HE)

Seuraamusmaksu pannaan täytäntöön ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Maksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksessa voidaan säätää *seuraamusmaksun täytäntöönpanon kannalta merkityksellisestä viranomaisten ilmoitusvelvollisuudesta, seuraamusmaksun palauttamisesta sekä muista vastaavista, maksun täytäntöönpanon kannalta välttämättömistä seikoista.*

123—126 §
(Kuten HE)

127 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston tämän lain *muun kuin 16—20 §:n tai 126 §:n 4 momentin* nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Liikenne- ja viestintäministeriö ja Viestintävirasto voivat päätöksessään määrätä, että

päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

(2 mom. kuten HE)

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston 16—20 §:n nojalla tekemään päätökseen ja 126 §:n 4 momentin nojalla tekemään päätökseen sekä markkinaoikeuden (*poist.*) ja valtioneuvoston antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen hallintolainkäyttölain mukaisesti. Viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

13 luku

Viestintäverkkoa ja viestintäpalvelua koskevat yleiset säännökset

128 §

Viestintäverkon ja viestintäpalvelun laatuvaatimukset

(1 mom. kuten HE)

Teleyrityksen on välittömästi ilmoitettava Viestintävirastolle mahdollisesta viasta tai häiriöstä viestintäverkossa tai viestintäpalvelussa. (Uusi)

129—133 §
(Kuten HE)

14 luku

Erinäiset säännökset

134 §

Velvollisuus ohjelmistojen ja palvelujen siirtämiseen

Verkkopalvelua kaapelitelevisioverkossa tarjoava teleyritys on velvollinen siirtämään verkossa ilman korvausta:

1) Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n 1 momentissa tarkoitetut, verkon sijaintikunnassa va-

paasti vastaanotettavissa olevat julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmistot sen kapasiteetin rajoissa, joka on osoitettu Yleisradio Oy:n käyttöön radiolain mukaisesti;

2) näihin ohjelmistoihin liittyvät, vapaasti vastaanotettavissa olevat oheis- ja lisäpalvelut;

3) *televisio- ja radio-ohjelmistot, jotka tarjotaan verkon sijaintikunnassa televisio- ja radio-toiminnasta annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaisen, valtakunnallisen ohjelmistoluvan nojalla;*

4) *tiettyä 3 kohdassa tarkoitettuun ohjelmiin sisältyvää ohjelmaa varten toimitetun aineiston, ohjelmistoihin liittyvät mainokset sekä muut ohjelmistoihin kuuluvat vastaavat palvelut.*

(2 mom. *poist.*)

(2 mom. kuten HE:n 3 mom.)

(3 mom. kuten HE:n 4 mom.)

Edellä 1 momentissa (*poist.*) tarkoitetut *vapaasti vastaanotettavissa olevat* ohjelmistot niihin liittyvine palveluineen on tarjottava käyttäjälle maksutta. Tämän momentin estämättä verkkopalvelua kaapelitelevisioverkossa tarjoava teleyritys voi vaatia käyttäjältä kohtuullisen maksun verkon ylläpidosta.

Edellä 1 (*poist.*) momentissa tarkoitetut ohjelmistot ja palvelut on tarjottava käyttäjälle muuttamattomina ja samanaikaisina alkuperäisen lähettyksen kanssa.

135 ja 136 §
(Kuten HE)

137 §

Teleurakointi

(1—3 mom. kuten HE)

(4 mom. *poist.*)

138 §
(Kuten HE)

15 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

139 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 134 § on kuitenkin voimassa 31 päivään joulukuuta 2007.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

140 §

Eräiden aikaisempien säännösten soveltaminen

(1—3 mom. kuten HE)

(4 mom. *poist.*)

141 ja 142 §
(Kuten HE)

143 §

*Seuraamusmaksua (**poist.**) koskevien säännösten soveltaminen*

(1 mom. kuten HE)

(2 mom. *poist.*)

2.

Laki

televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan televisio- ja radiotoiminnasta 9 päivänä lokakuuta 1998 annetun lain (744/1998) 42 §, sellaisena kuin se on laissa 490/2002,

muutetaan 3 §:n 1 momentti, 4, 6, 7 ja 9 §, 11 §:n 2 momentti, 12—15 §, 16 §:n 2 momentti, 20 §:n 3 ja 4 momentti, (*poist.*) sekä 34, 36, 37 ja 41 §,

sellaisina kuin niistä ovat 7 §, 11 §:n 2 momentti sekä 20 §:n 3 ja 4 momentti mainitussa laissa 490/2002, sekä

lisätään lakiin uusi 7 a, 7 b, 10 a, 11 a, 15 a, 20 a ja 36 a § sekä 40 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

3, 4, 6, 7, 7 a, 7 b ja 9 §
(Kuten HE)

(5 mom. *poist.*)

10 a §

34 ja 36 §
(Kuten HE)

Hakemusmaksu

Toimiluvan hakija on velvollinen suorittamaan valtiolle 7 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimilupahakemuksen yhteydessä hakemusmaksun, joka on 1 000 euroa.

(2 mom. kuten HE)

11—15 a §
(Kuten HE)

3 luku

Ohjelmisto

16, 20 ja 20 a §
(Kuten HE)

4 luku

Mainonta, teleostoslähetykset ja sponsorointi

22 §

Mainosten ja teleostoslähetysten sijoittelu

— — — — —
(3 mom. *poist.*)
— — — — —

36 a §

Seuraamusmaksu

(1—4 mom. kuten HE)

Seuraamusmaksu pannaan täytäntöön ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Maksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksessa voidaan säätää *seuraamusmaksun täytäntöönpanon kannalta merkityksellisestä viranomaisten ilmoitusvelvollisuudesta, seuraamusmaksun palauttamisesta sekä muista vastaavista, maksun täytäntöönpanon kannalta välttämättömistä seikoista.*

37, 40 ja 41 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

5.

Laki**viestintähallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viestintähallinnosta 29 päivänä kesäkuuta 2001 annetun lain (625/2001) 2 §, sellaisena
 kuin se on laissa (/), seuraavasti:

2 §

Viestintäviraston tehtävät

Viestintäviraston tehtävänä on:

1) huolehtia viestintämarkkina-laissa (/),
 radiolaissa (1015/2001), postipalvelulaissa
 (313/2001), televisio- ja radiotoiminnasta an-
 netussa laissa (744/1998), valtion televisio- ja
 radorahastosta annetussa laissa (745/1998),
 yksityisyyden suojasta televiestinnässä ja tele-

toiminnan tietoturvasta annetussa laissa
 (565/1999) sekä eräiden suojauksen purkujärjes-
 telmien kieltämisestä annetussa laissa
 (1117/2001), *sähköisistä allekirjoituksista an-
 netussa laissa (14/2003) sekä verkkotunnuslais-
 sa (/)* sille säädetyistä tehtävistä; sekä
 (2 kohta kuten HE)

Voimaantulosäännös
 (Kuten HE)

11.

Laki**häätäkeskuslain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä helmikuuta 2000 annetun häätäkeskuslain (157/2000) 8 §:n 11 kohta, sellai-
 sena kuin se on laissa 1149/2001, seuraavasti:

8 §

Tiedonsaantioikeus rekistereistä

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöön kuuluvalla
 on hätäkeskukselle laissa säädettyjen tehtävien
 suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten es-
 tämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai
 työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asian-
 omaisen yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja
 maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa

sovitulla tavalla. *Tässä tarkoituksessa voidaan
 saada:*

— — — — —
 (11 kohta kuten HE:n 2 mom. 11 kohta)

— — — — —
 (2 mom. *poist.*)

Voimaantulosäännös
 (Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. *Eduskunta edellyttää, että tietoyhteiskuntakehityksen mahdollistamien uusien palvelujen tuotannon edistämiseksi hallitus selvittää ensi tilassa tarvittavat lisätoimet digitaaliseen televisiotointaan siirtymisen nopeuttamiseksi.*

2. *Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää mahdollisuudet rajoittaa matkapuhelinverkon uusien tarpeettomien mastojen rakentamista, jos läheisyydessä on vapaata tai varaamatonta käyttötilaa omaavia mastoja, ja että hallitus ryhtyy selvityksen mukaisiin toimenpiteisiin.*

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Erkki Pulliainen /vihr
vpj. Annika Lapintie /vas
jäs. Klaus Bremer /r
Jyri Häkämies /kok
Erkki Kanerva /sd
Saara Karhu /sd
Marjukka Karttunen /kok
Risto Kuisma /sd
Eero Lämsä /kesk

Raimo Mähönen /sd
Tero Mölsä /kesk
Markku Rossi /kesk
Ismo Seivästö /kd
Timo Seppälä /kok
Harry Wallin /sd
Lasse Virén /kok
Raimo Vistbacka /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.